

БАНКРУТСТВО ПІДПРИЄМСТВА Й РЕЗЕРВИ ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*студент Яременко Н.П.
(наук. керівник ас. Шевченко Т.І.)*

Період переходу економіки України до ринкових відносин супроводжується кризою неплатежів, господарською взаємною заборгованістю, накопиченням боргів. Одним з механізмів правового захисту від таких проблем є процедура банкрутства. З однієї сторони, банкрутство дозволяє „відсіювати“ неефективні підприємства, а з другої – сприяє оздоровленню господарюючих суб'єктів, що опинилися в тимчасових фінансових складнощах.

В Україні поняття "банкрутство" неминуче ототожнюється з таким негативними явищами, як перерозподіл власності, корпоративні конфлікти, ухилення від сплати податків, невиплата зарплатні тощо.

Поняття банкрутства характеризується різними його видами. У законодавчій і фінансовій практиці виділяють такі види банкрутства підприємств: реальне, навмисне, технічне та фіктивне.

Одна з перших ознак руху до банкрутства – спад прибутковості підприємства нижче за вартість її капіталу.

Банкрутство є, як правило, наслідком спільної дії внутрішніх і зовнішніх факторів. Практика показує, що руйнування суб'єктів господарювання на 1/3 пов'язано з зовнішніми факторами і на 2/3 – із внутрішніми. Саме необґрунтована економічна політика уряду, некеровані інфляційні процеси, тотальна економічна криза, політична нестабільність суспільства, спад ділової активності в економіці найбільш впливають на результати діяльності підприємств передовсім через недосконалість законодавчої бази. На сучасному етапі дуже уповільнився розвиток науки і техніки знов-таки через глибоку кризу в інвестиційній сфері. Низький рівень інтегрованості вітчизняної економіки, неефективне використання зарубіжного капіталу, різке погіршення кон'юнктури внутрішнього і зовнішнього ринків спричиняють помітні симптоми банкрутства в багатьох підприємствах України.

Типовими наслідками впливу названих причин та факторів на фінансово-господарський стан підприємства є: утрата клієнтів та покупців готової продукції; зменшення кількості замовлень та

контрактів з продажу продукції; неритмічність виробництва, неповне завантаження потужностей; зростання собівартості та різке зниження продуктивності праці; збільшення розміру неліквідних оборотних засобів та наявність понаднормових запасів; виникнення внутрішньовиробничих конфліктів та збільшення плинності кадрів; зростання тиску на ціни; суттєве зменшення обсягів реалізації та, як наслідок, недоодержання виручки від реалізації продукції.

Головним критерієм визнання підприємства банкрутом є його неспроможність вчасно розрахуватись за своїми зобов'язаннями. Тому для визначення стану банкрутства підприємства використовують фінансово-економічні показники і коефіцієнти.

Які заходи необхідно здійснити в першу чергу для фінансового оздоровлення українських підприємств?

По-перше, необхідно створити єдину базу даних підприємств, у якій чітко зазначити розмір їх кредиторської і дебіторської заборгованості. По-друге, знизити рівень дебіторської заборгованості, що підвищить інвестиційну привабливість підприємств. Третім заходом може бути реалізація плану санації, що передбачає створення нових робочих місць.

Ефективна система запобігання банкрутства повинна забезпечувати сталий соціально-економічний розвиток цілісної соціально-економічної макроекономічної системи, спрямованої на забезпечення максимізації добробуту населення.

Для того, щоб, так би мовити, і вовки (кредитори) були ситі, і вівці (боржник) цілі доцільно використовувати такі основні процедури запобігання банкрутству підприємств: санація, контролінг, санаційний аудит, або застосовувати ліквідаційну процедуру.

При практичному здійсненні банкрутства витікають певні проблеми у зв'язку з недосконалістю законодавства про банкрутство. Щоб уникнути цих проблем, законодавство необхідно постійно коригувати за умови суттєвої зміни економічного середовища.

Я вважаю, що банкрутство як економічна категорія – це інструмент, що дозволяє підприємству знаходити шляхи відновлення платоспроможності після того, як воно опинилося в ситуації нездатності виконувати свої зобов'язання. Процедура банкрутства якраз і спрямована на те, щоб боржник мав змогу розв'язати проблеми, які штовхнули його до скрути.